

Berilo Jugoslovanskega odbora

iz Italije

BOZZOVICCI

POŠILJA: IVAN UČENIKOV - KAIRO - RUE MAN/HAET EL MAHRANI Š. 5 - V. NT. DE/NO

SREDNJI VZHOD

Š. 19

19. FEBRUARJA 1942

Slovani na obzorju ...

Že davno pred sedanjo vojno se je svetovno javno mnenje zelo obširno bavilo s slovanskim vprašanjem. V splošnem so bili skoro vsi pomembnejši neslovanski narodi precej slabo poučeni o slovanstvu. Gledali so na Slovane z vrha navzdol in jih uvrščali med drugovrstne evropske rase. To omalovaževanje Slovanstva, ki sta mu hoteli vsiliti pečat manjvrednosti zlasti pokojna avstro-madžarska monarhija in nemški rajh, se je v teku razvoja, posebno pa po prvi svetovni vojni iz nadutega podcenjevanja, obrnilo v odkrito sovražstvo. V tej dobi sta zlasti Hitler in Mussolini zaslutila slovansko nevarnost in napovedala Slovanom neizprosno iztrebljenje.

Slovani igrajo v svetovni zgodovini vedno večjo vlogo. Evropa bi brez Slovanov kazala popolnoma drugačno lice. Slovanska zasluga je, da se je mogla Evropa mirno razvijati in napredovati. Ko so razna napol divja turška krdela silila v Evropo, so jim skrhalo moč Slovani. Ravno tako so Slovani zavrnilo pretečo mongolsko nevarnost. Proti Turkom, ki so bili strah in trepet vsega kulturnega sveta, so se sicer borili tudi drugi narodi, ali vsa teža turških napadov in turškega jarma je ležala stoletja in stoletja samo na Slovanih. Vsa slovanska zemlja je pognojena s krvjo in na njeni zemlji se je odločevala usoda vsega omikanega človeštva.

Evropski narodi pa niso nikdar znali dovolj ceniti dragocenih slovanskih uslug. Medtem ko so slovanski kristjani z lastno krvjo branili Evropo in ves zapadni svet pred vzhodno nevarnostjo, so jim trgali žive dele narodnega telesa Italijani, Madžari in v prvi vrsti Nemci. Samoobsebi je razumljivo, da se je v tej težki dobi mogla razvijati prosveta med Slovani le zelo počasi. In vendar so Slovani ustvarili v svojih narodnih pesmih umetnine, za katere jih zavida ves ostali svet. Čim težje jim je bilo, tem skrbnejše so negovali umetnost in lepoto. Slovanske narodne noše zlasti srbske, hrvaške, lužiško-srbske, poljske, ruske in tudi slovenske, predstavljajo tako močna nagajenja do umetnosti, da je kaj podobnega težko najti kje drugje v svetu.

Mnogi narodi, zlasti Germani in Romani očitajo Slovanom kulturno zaostalost. Ali taki očitki niso samo neutemeljeni, ampak tudi krivični. Četudi je bil znaten del Slovanov do konca prve svetovne vojne pod tujimi vladami, ki so na vseh poljih ovirale njihov napredek, vendar so se seznanili z najvažnejšimi iznajdbami in odkritji. V svobodni domovini pa se je napredovanje dvigalo z ogromno hitrostjo. Poljska prestolnica Varšava je postala milijonsko mesto, Praga se je razširila za mogočno moderna predmestja in je imela pred češkoslovaško katastrofo že akoro milijon prebivalcev. Pred 20 leti neznaní mesti Beograd in Sofija sta se bliskovito večali in modernizirali. Kar so ustvarjali drugi narodi več desetletij, so ustvarili Slovani v nekaj letih.

Industrija zlasti poljska in češka, sta se v ne-

katerih panogah lahko pomerili s francosko, nemško in angleško, v nekaterih pa jo celo prekosili.

Za razvoj književnosti niso bile pri Slovanih razmere posebno ugodne, vendar pa zlasti Rusi in Poljaki ne zaostajajo za velikimi narodi, kjer so bili dani vsi pogoji za vsestranski kulturni napredek. Že sama imena Dostojevskega, Tolstega in Sienkiewiczza odtehtajo mnogo, da ne govorimo o znamenitima ruski-ma slikarjema Basnecevu in Nestorovu.

Slovani so ravno v zadnjih letih pred sedanjimi vojnimi dogodki jasno dokazali svetu, da niso manjvredno pleme, ampak da bodo lahko v gospodarskem in kulturnem tekmovanju resno ogražali velike zahodne narode. V nekaterih slovanskih pokrajinah, kjer je bilo pred prvo svetovno vojno 80% ali še celo več odstotkov prebivalcev nepismenih, smo imeli tik pred prusjaškim napadom na evropsko kulturo in civilizacijo, ne samo nove šole, ki jih je povsod posečala tudi ženska mladina, ampak tudi prosvetne domove in knjižnice. Posebno se je pri tem odlikoval mali slovenski narod, ki je v pismenosti daleč presegal Nemce in je tudi na književnem polju relativno nudil Slovincem mnogo več književnega blaga kakor pa Nemci svojim rojakom.

V gospodarskem življenju so igrali Slovani zelo važno vlogo in v izmenjavi dobrin postali odločujoč sočinitelj svetovnega gospodarstva.

Ves ta napredek in razvoj, ki je brzel z mogočnimi koraki in boljše bodočnost in boljše blagostanje slovanskih rodov, so Romani in zlasti Germani zasledovali z veliko zaskrbljenostjo. Prav posebne skrbi so prizadevali Slovani nemški nadutosti, ki je ugotovila, da se samo v vzhodni Evropi pomnoži vsako leto Slovanov za 1,800.000. En milijon Jugoslovanov se pomnoži v 10 letih za 150.000, Angležev

v istem času samo za 30.000. Nemški statističarji so ugotovili n.p.r., da bo v 50 letih na svetu ravno toliko Poljakov kolikor Nemcev, da o Rusih niti ne govorimo. Število Slovanov se je v 20 letih po svetovni vojni, kljub velikim nezgodam v nekaterih slovanskih predelih, posebno v letih lakote v Rusiji, povečalo za nad 30 milijonov novih Slovanov. Pred sedanjo vojno je bilo v Evropi 210 milijonov slovanskega rodu. Zaradi tega je bil razumljiv strah germanske nadutosti, da "gosposki" pruski narod pri takem stanju stvari ne bo mogel zavladati svetu. V Hitlerjevi knjigi "Mein Kampf" je ta največji bandit svetovne zgodovine izdelal načrt, kako bi odstranil slovansko nevarnost. Sedanja svetovno vojno je Hitler pričel zato, da reši dve življenjski nalogi prusjaške požrešnosti: 1. da ugonobi svetovno gospostvo Anglije, zlasti njeno nadoblast nad svetovnimi morji in 2. da za vselej odstrani slovansko nevarnost. Do sedaj je na obeh svojih glavnih težnjah polomil zobe.

Kakor so Slovani pred stoletji vse svoje sile postavili v bran proti turškim in mongolskim vdorom (Nadaljevanje na drugi strani!)

(Nadaljevanje s prve strani!)

v Evropo, tako so Slovani tudi v sedanji vojni dali višek svojih sil, da zaustavijo podobno barbarsko silo, ki si je postavila iste cilje in izbira pri tem ista vandalska sredstva. Vsi Slovani krvavijo v tej novi svetovni vojni in to bolj kakor katerikoli drugi narod. Tudi sedaj bodo Slovani tisti, ki bodo evropski napredek rešili pred surovo silo pruske soldateske. Pri srednjeveški rešitvi zapadne Evrope pa so bili Slovani samo izvrševalci krvavega posla, ko so ga uspešno dokončali, so jih odrinili in na njihovih žuljih so drugi narodi uživali sadove svobode in mirnega razvoja. Ta tragika Slovanov se sedaj ne bo več ponovila. Bliža se ura, ko bo Slovan tudi - gospodar. In to bo njegova pravica, ker bo v prvi vrsti Slovan tisti, ki ponovno rešuje Evropo pred barbarsvom.

Slovani niso skupina narodov kakor so Germani ali Romani, pač pa nekaj čisto svojevrstnega. Germani kakor tudi romanski narodi se med seboj ne razumejo. Celo člani istega naroda, kakor n. pr. Tirolec in Prus ali Italijan iz južne in severne Italije, se moreta le s težavo sporazumeti, če govori-ta vsak v svojem narečju. Pri Slovanih so jezikovne razlike mnogo manjše, med nekaterimi slovanskimi narodi sploh zelo majhne, kakor n. pr. med Čehi in Slovaki, med Rusi, Ukrajinci in Belorusi, med Slovenci in Srbohrvatii. Slovani se zavedajo, da so člani iste družine. Čim kak Slovan zasliši kako drugo slovansko govori-co, ve, da mu je ta božji človek bližji ko drugi tujci.

V vsaki družini pa nastanejo spori, če niso vsi otroci dobro vzgojeni ali če je nekatere pokvarila tujina. Spori med brati pa so navadno srđitejši ko med drugimi ljudmi. Če med Srbi in Bolgari ni bilo prijateljskega razmerja in če so se v tej vojni sovražnosti še povečale, so tega krivi predvsem zlohotni tujci, ki so znali izrabiti različne interese posameznih slovanskih narodov v svoje sebične koristi. Najbolj klasični primer tujčevih naklepov tvori majhna skupina ničvrednežev na Hrvaškem, ki s tujo pomočjo strahuje ves hrvaški narod in poskuša z vsemi

silami izkopati nepremostljiv jarek med Srbi in Hrvatii tudi še za bodoče, ko bo zgodovina zbrisala sedanje Paveličeve razbojnike s hrvaške zemlje.

Ali Hitler je nehote napravil Slovanom veliko uslugo. Povezal je z isto usodnostjo Poljake in Čehi; oba slovanska naroda pa zbližal z Rusijo, ki se je v mnogem zopet vrnila nazaj k lastnemu domoljubju in tudi k slovanstvu, kar je vsekakor zasluga nacizma in njegovih zločinskih metod. Prepričani smo, da bo po sedanjih velikih in trpkih preizkušnjah tudi med južnimi Slovanii počasi nastopilo trezno gledanje v bodočnost in da bodo za strahotne zločine nad srbskim narodom dobili plačilo samo pravi zločinci. Med južnimi Slovanii kot narodi mora po iztrebljenju mrčesa, nastopiti doba popolnega pobratinstva. Mi, ki smo nekoliko bolj oddaljeni od samih dogodkov, smo prepričani, da bodo najboljši sinovi južnih Slovanov pokazali pravo pot, ki ne pozna zgolj domačega krova in ozkosrčnih trenutnih maščevalnih nagibov, pač pa mogočno obzorje kar najširših pogledov, takih, ki zajamejo v bratski objem vse južne Slovane in z njimi vse Slovane sploh. Med nami Jugoslavoani je ravno srbski narod v preteklosti postavljaj v ospredje vsega svojega političnega delovanja široke in genijalne državniške. Nobenega dvoma ni, da bo v prihodnje storil ravno tako. Srbija je bila Pijemont jugoslovanske in to častno nalogo bo obdržala tudi v bodočnosti, kajti v Srbiji je danes samo Nedić, ki poskuša vtisniti, po nalogu Berlina, Srbe v ozke meje samosrbstva, medtem ko se vse ostali narod danes bori z istim junaštvom za Srbijo kakor za Veliko Jugoslavoijo.

Zarja slovanstva vzhaja... Vse blodnje bratskih razprtij, vsi izrodki neslovanskega komunizma, vse to bo odpadlo, ko nastopi ura, ki ni več daleč. Takrat bodo slovanski narodi v skupnem delu pokazali ostalim narodom Evrope, ki so jo v preteklosti sami vodili, da je samo slovanski genij sposoben ohraniti Evropi prvenstvo, in to ne samo v dobah zverinskih navalov srednjeveških ali sodobnih vandalov, pač pa tudi v časih miru in sprave. Bodoči mir v Evropi bo čuval Slovan!

KAVKAZ

INDUSTRIJSKO SREDIŠČE RUSIJE

O Kavkazu smo v našem listu že večkrat spregovorili. Ta zelo važen kot zemeljske oble pomeni za nekatere gorovja, za druge pa enega najpomembnejših zakladov prirode na tekočem gorivu. Za Rusijo pomeni Kavkaz del ruske zemlje, kjer je bila v največji meri dosežena ruska gospodarska zmogljivost. Za Jožefa Stalina pa je ta dežela tudi njegova rojstna domovina. Da bi tujec lahko razumel tajinstvenost Kavkaza, je potrebno da pogleda nekoliko nazaj v preteklost. V zadnjih dveh tisočletjih je ozemlje, ki leži med Črnim in Kaspiškim morjem, bilo stalno predmet sprovov vseh evropskih in azijskih sil, ki so hotele zavladati svetu. Rimljani so zavzeli Kavkaz, Bizantinci in Perzijci so vodili dolgoletne vojne za njegovo posest, Turčija in Rusija sta se stalno lasali, kateri naj pripadajo bogastva te dežele. Od konca 18. stoletja pa do 1.1917 je carska Rusija vladala nad Kavkazom in izkoriščala njegove zaklade. Revolucija je ta izkoriščanja nenadoma pretrgala.

PO ZLOMU RUSIJE

Brest-Litovsk in posebni mir, ki je bil med Rusijo in Nemčijo sklenjen 1.1917., je vzbudil med narodi Kavkaza odločne želje po samostojnosti. Turčija je zasedla Batum, Baku pa je večkrat menjal gospodarje. Nemški apetit je bil prav posebno velik. Hoteli so nadzirati kavkaško železniško omrežje in dobiti monopol nad vsemi prirodnimi zakladi celotnega ozemlja. Nemški turisti so si deželo ogledali že pred letom 1914. in temu primerno napravili potrebne zaključke za zavojevalno nemško pohotnost. Ko so 1.1918 odposlanci georgijske republike, ki je del kavkaškega ozemlja, razgovarjali z Nemci so jim ti poslednji priporočili - protektorat. Georgijci so Nemcem odgovorili: "Hvala lepa, taka rešitev preveč diši po koloniji." Po nemškem porazu so vse tri transkavkaške republike: Georgija, Armenija in Azerbadžan zaprosile antanto za zaščito in jo tudi dobile. Anglija in Francija sta vse tri republike priznali kot samostojne države.

Kljub njihovi neodvisnosti niso mogle nove republike najti potrebne sloge. Georgija in Armenija sta se kregali zaradi meja. Anglija je v tem sporu odtegnila svojo pomoč in že šez teden dni so vkorakale sovjetske čete na Kavkaz. Po dveh letih so vse tri republike stopile v sovjetsko zvezo.

REŠENO VPRAŠANJE NAFTE

Ko so 1. 1921. Rusi zopet zasedli Baku so našli vse petrolejske vrelce porušene. Rafinerije so bile razdejane in prebivalstvo na robu propada. Javno mnenje je smatralo, da bi se mogla najti primerna rešitev samo s pomočjo velikega priliva tujega kapitala. Toda Rusi so imeli drugačne načrte. Skupina ruskih tehnikov je bila prepričana, da bi mogli Rusi izko-

(Nadaljevanje z druge strani)
riščati nafto z lastnimi sredstvi, posebno ker so imeli v svoji sposobnega ravnatelja, nekega Rusja poljskega porekla. Ta mož se je imenoval Serebriovskij. Podjetni Rus orjaške postave, zelo modrih oči, z ogromnim čopom na glavi je kazal velik optimizem za izvršitev orjaškega načrta. Očel je na lice mesta brez sredstev, brez oskrbe in tudi brez delavcev. Okrog sebe pa je izbral skupino najboljših inženjerjev, ki do bili deloma še pod caristično vlado zaposleni pri istem delu. S temi skromnimi sredstvi je pričel Serebriovskij. Do 1. 1914 je Baku proizvedel letno 1.5 milijona ton nafte, podjetni inženjerji pa so dvignili proizvodnjo na 22.5 milijona ton letno. Številne nove rafinerije so pričele predelovati sirovino na licu mesta.

PO NAFTI - ELEKTRIFIKACIJA

Ko so ruski upravitelji dosegli višek proizvodnje nafte, so se vrgli na elektrifikacijo. Zelo priljubljena misel Lenina je bila elektrificirati vso ogromno Rusijo s pomočjo neomejenih vodnih sil, s katerimi Rusija razpolaga. Na obalah Sevanskega jezera, ki ima 37 dotokov so zgradili 9 mogočnih elektrarn. Največja med njimi dobavlja 250.000 kw električne e-

nergije. S pomočjo te energije so pričeli naplavljanje puščavske predele Sarkanakada, ki jih sedaj prav pridno izkoriščajo za proizvodnjo bombaža in drugih industrijskih rastlin.

Elektrifikacija je pretvorila ogromne količine kavkaškega mangana v železo-mangan. Elektrifikacija je tudi omogočila gradnjo dvojnega naftovoda, eden služi za odtok surove nafte, drugi pa za odtok čiste benzina. Elektrifikacija na Kavkazu še davno ni zaključena. Številni so načrti, ki naj bi se izvedli v teku naslednjih petletk.

TRETJA IN ZADNJA ETAPA

Tretja etapa ruskega načrta na Kavkazu je imela za načrt, da prebivalstvo pridobi za sovjetska načela. Voditelji Rusije so prebivalstvu zatrjevali in ga tudi prepričevali, da je njegovo blagostanje v prvi vrsti odvisno od razvoja petrolejske industrije. Prebivalci Kavkaza so kakor Škotje trmasti in nezaupljivi. Samo z določenimi sredstvi se jih lahko prepriča - po vzorcu nevernega Tomaža. Iz vseh teh razlogov so tudi Rusi dopustili prebivalstvu zelo široko avtonomijo, ker so uvideli, da je njihovo življenje v vsakem oziru odvisno od ruske podjetnosti in marljivosti.

Izpod domačega latniba

RADIO
pripoveduje

POSŁANIK DR. KUCHAR NA LONDONSLEM RADIJU

Na londonskem radiju so v nedeljo 15. t.m. prečitali govor poslanika dr. Kuharja, s katerim se je zlasti obrnil do ameriških bratov na njihova vprašanja glede slovenske bodočnosti. Predvsem je ponovno dr. Kuhar pozival tako one, ki so ostali v domovini kakor tudi one, katerim je usoda poverila vodstvo državnih poslov izven domovine, naj bodo složni, strnjeni in požrtvovalni. Če bomo nesložni bodo to opazili tudi naši sovražniki in nesloga bi nam prinesla zelo neprijetne posledice. - Jugoslavija je edina odrešilna rešitev za nas, vsaka druga rešitev je pogubna. Pripravljajte se tudi na žrtve, ki pa naj pridejo ob tistem trenutku, ko bodo te žrtve tudi učinkovite. Imejte zaupanje v London in v Ameriko. Naša borba se razvija v okviru, ki sem ga že omenil. Slovenci gojimo lahko upravičene nade v naše popolno zedinjenje. Naše ime odmeva s tako silo, da nas drugi zanj zavidajo. - V teh dneh lega mrak na našo bodočnost. Dogodki nam prinašajo razočaranja. Toda ne povešajmo glave in ne obupajmo nad končnim izidom vojne. Pomisliti moramo, da je bila Amerika na vojno popolnoma nepripravljena in da je sedaj potrebno leto dni, da se pripravi, medtem ko so se Nemčija, Italija in Japonska pripravljale sedem let. Anglija pošilja na tisoče tankov na Bližji vzhod in za pomoč v Rusijo. Ne plašite se dogodkov! Prišel bo čas, ko se bodo vsi računali plačevali.

LJUBLJANA POD PRUSKIM ŠKORNJEM Prejeli smo neko nepotrjeno vest, po kateri so baje Italijani zasedli slovensko prestolico Ljubljano. Ista vest pravi tudi, da poteka nova meja med Nemčijo in Italijo od Žiri do Viča pri Ljubljani. Od tu poteka menda meja na Dolenjsko tako, da je Mirna na Dolenjskem v Italiji, Šent Rupert na Dolenjskem pa v Nemčiji. Točnosti te vesti nismo mogli ugotoviti, pripominjamo tudi, da nimamo od začetka januarja dalje nobenih evropskih listov več na razpolago. To predvsem zaradi neugodnih vremenskih neprilik.

SLOVENSKI KRAJI NATRPANI Z NEMŠKIMI RANJENCI Iz Slovenije, ki je trenutno pod nemško upravo poročajo, da so Nemci v zadnjem času namestili po vseh večjih krajih številne nemške ranjence in obbolele vojake. V Mariboru, Ptuj, Celju in drugih krajih Štajerske in tudi Gorenjske so Nemci izpraznili številna zasebna poslopja in jih pretvorili v zasilne bolnišnice.

ITALIJANI POD UDARCI ČETNIŠKE AKCIJE Na albansko-jugoslovanski meji, ob cesti, ki vodi iz Korče proti Podgradcu, v neposredni bližini jugoslovanske meje, so četniki napadli ubikacije laškega bersaljskega bataljona, ki so ga uničili. Število četnikov, ki so izvršili napad je znašalo komaj 50 mož. Napad se je izvršil ponoči z uporabo ročnih bomb in znatnih ko-

ličin bencina. Italijani so se masčevali in v neposredni bližini Lešnice s topništvom uničili eno jugoslovansko in eno albansko naselje. Pri tem je bilo ubitih nekaj sto otrok in žena.

ČETNIKI DELUJEJO TUDI PROTI MADJAROM V zadnjem času so madjarske čete zamenjale nemško posadko v Vojvodini. Izmenjavo čet so izkoristili četniki generala Mihailovića. Četniki so napadli večjo skupino madjarskih vojakov v bližini Novega Sada in jo popolnoma uničili. Iz masčevanja so Madjari ustrelili 32 talcev, Srbov iz Novega Sada. Do sedaj je bilo samo v tem mestu ustreljenih 700 Srbov.

TUDI MILO NA IZKAZNICE V ITALIJI Zaradi popolnega pomanjkanja tolaš so Italijani skoro povsem ustavili proizvodnjo mila. Zaloge so racionirali tako, da dobi vsak italijanski prebivalec po kos mila mesečno. **BOLGARIJA KRMI LAHE** V Rimu se je mudil v zadnjih dneh bolgarski trgovinski minister, od katerega so fašisti izsilili večje količine poljskih pridelkov. V zameno mislijo Lahi poslati v Bolgarijo nekaj pomaranč in limon.

GAYDA ZOPET ZVONI Virginio Gayda je pred kratkim izjavil švicarskemu dopisniku, da bodo posledice sedanjne vojne za italijanski narod v vsakem slučaju zelo težke. Nadalje je povedal, da bo vojna verjetno še dolgo trajala in da bo moral italijanski narod doprinesti še veliko žrtev. Na vprašanje švicarskega dopisnika, ali je ves italijanski narod prepričan v zmago osi oziroma ali mislijo voditelji današnje Italije na popolno zmago oziroma možnosti kompromisnega miru, je Gayda izjavil, da je tudi kompromisni mir mogoč. Glede vojne v Libiji je ponovno potrdil, da je libijska fronta za Italijo življenske važnosti. Švicarski dopisnik misli, da Italijani pripisujejo Libiji tako veliko važnost zato, da bi jih Nemci pri spomladanski ofenzivi ne pustili na cedilu.

PRUSJAKI INTRIGIRAJO Potem ko so Nemci, Lahi in Madjari razdelili Slovenijo, razselili slovensko prebivalstvo iz Štajerske in Gorenjske, pomorili na tisoče Slovencev, požgali njihove domove in jih izropali do kosti, so pričeli sedaj z dobrikanjem. V Slovenijo so Nemci poslali številne gestapovske agente, ki posebno med slovensko inteligenco agitirajo zato, da bi se vsi Slovenci združili v posebno edinico, ki naj bi bila nemški protektorat. S temi lažmi poskušajo Nemci ozlovolti Italijane, s katerimi niso prav nič zadovoljni. Obenem pa mislijo, da bi mogel "slovenski protektorat" postati odskočna deska za njihov napad na Jadransko morje. Ta agitacija povzroča med fašistovskimi prvaki prav resen strah. Slovenci s svoje strani pa so edini v tem, da se imajo zediniti vsi Slovenci samo v okviru Velike Jugoslavije in da jih nobena mamila pa naj pridejo iz katerekoli strani, posebno pa taka, s katerimi nas love grobarji naše svobode, ne morejo premakniti od našega cilja.

JOŽE IZ VRABČU: Pisma sem prejel. Križaljka pride v prihodnjo številko. Ostalo bo ugodno urejeno.

Pogon na Rommel-a

O angleških četniških oddelkih "Komandos" smo v našem listu že večkrat govorili. Pred angleško ofenzivo v Libiji so angleški "Komandos" napravili nekaj sijajnih podvigov v zaledju Rommel-ove armade. Eden izmed teh podvigov je bil tudi napad na glavni štab nemškega generala Rommel-a. O tem podvigu pripoveduje eden izmed udeležencev tole: "Naš komandant je bil mladi podpolkovnik, ki so ga Angleži imenovali vojvoda britanskih Komandos. Ta naziv so mu dali tudi Nemci. Tri dni pred ofenzivo gen. Auchinlecka je dobil polkovnik Blank povelje, da s peščico 30 mož napade generalni štab gen. Rommel-a, ki je ležal 330 km v zaledju nemško-italijanskih postojank. Poleg tega je dobil povelje, da v Sidi-Rafa poruši določeno število važnih vojaških naprav.

Dve noči se je polkovnik skrival s svojo posadko v majhnem naselju in v noči med 17. in 18. je izvršil napad. Glavni cilj njegovega podviga je bil generalni štab afriškega korpusa, kjer se je nadejal, da dobi v roke samega Rommel-a. Na žalost se je izkazalo, da je bil general odsoten.

Majhen oddelek, ki je bil določen za ta napad, je vodil polkovnik Geoffrey Keyes sin admirala, ki je že eno leto poveljnik vseh posadk "Komandos". Ko so četniki ugotovili, da ne morejo udreti v notranjost Rommel-ovega štaba skozi zadnja vrata niti skozi okno, so sklenili, da s silo odprejo glavni vhod. To se jim je tudi posrečilo. Jedva so storili nekaj korakov v notranjost, so naleteli na dva nemška nižja generalštabna častnika. V trenutku sta se oba zgrudila pod strelji pištol. Po vsem poslopju je nastala splošna zmeda in panika. Z zgornjega nadstropja se je četnikom nasproti vsula kopica nemških vojakov, ki pa jo je angleški topniški narednik s svojo ročno strojnico kaj hitro zmetal po tleh. Tudi iz sosednih poslopjij so se vsipali nemški vojaki na pomoč svojim tovarišem. Na glavnih vratih pa sta uspešno odbila vsako sovražno pomoč dva kaplarja, ki sta sproti pokosila s strojnicami vse kar jima je prišlo pred cevi. Med tem časom so polkovnik, kapetan in narednik s silo odpri stranska vrata, ki so vodila v temačen prostor. Ničesar niso mogli videti, pač pa so samo čuli glasno prerivanje neznancev. Polkovnik je pridno streljal, vendar je bil že kmalu zadet od sovražnikove krogle in teško ranjen. Narednik je skočil preko njegovega telesa do samih vrat in uperil strojnico v

nerazsvetljen prostor. Sovražnik je odgovarjal, medtem pa je že priskočil tudi kapetan, potisnil narednika k tlor in vrzel dve ročni bombi v notranjost. Ko sta se bombi razleteli je takoj utihnil sovražni ogenj, zato sta narednik in kapetan pograbila ranjenega polkovnika in ga odnesla na prosto. Rane hrabrega častnika so bile smrtne in v nekaj trenutkih je izdihnil.

Ostali člani posadke so medtem neutrudljivo metali ročne bombe skozi okna poslopja. Pri tem je bil od sovražne krogle ranjen tudi kapetan v nogo. Ko je posadka izvršila svojo nalogo so se četniki umaknili in odnesli s seboj tudi ranjenega kapetana. Četniki so se po načrtu imeli zbrati na nekem mestu, ki je 30 km oddaljeno od kraja akcije. Pot je vodila skozi zelo teško prehodno ozemlje. Zaradi tega je kapetan odredil, da ga odpustijo na licu mesta, dve mini pa, ki jih je imel v nahrbtniku, naj uporabijo za razstrelitev električne centrale, ki je stala v bližini. Narednik je izročil kapetanu dozo morfina, ki naj bi mu olajšal bolečine na nogi in se napotil z ostalo posadko, da izvrši kapetanovo povelje.

Kasneje je posadka dosegla skupino, ki ji je poveljeval polkovnik Blank. Skoro vsi četniki so bili točno na mestu sestanka. Zaradi zelo slabega vremena ni bilo mogoče misliti na umik, ki ga je kot prvenstvenega predvideval načrt. Naslednje jutro je četnike napadla močna skupina Nemcev in Italijanov. Po dveh urah boja je poveljnik zapovedal, da se izvrši umik po drugi varijanti, ki jo je načrt omenjal. To je, da se posadka umakne proti vzhodu v gorovje Džebel Akhdar, kjer naj četniki počakajo angleške oklopne oddelke, ki so jim imeli priti na pomoč. Celotna posadka se je razdelila v več skupin.

Polkovnik Blank je ostal sam z narednikom, ki je napadel Rommel-ov generalni štab. Četniški podvig je izval pri sovražniku pravi preplah. Številne močne patrolje so prebrskale tudi zadnje naselje, da najdejo nepovabljene motilce. Polkovnik in narednik sta bila stalno v nevarnosti, da ju sovražnik zajame. Ali Nemci in Lahi niso bili največji sovražniki, pač pa popolno pomanjkanje živil in vode, ki je oba mučilo do smrti. 41 dni sta se hrabra četnika prehranjevala z divjavo travo in s kako kozo, ki sta ji uspela vzeti življenje.

O razvoju dogodkov libijske ofenzive četnika nista imela pojma. Novice so jima bile popolnoma neznanne, ker sta bila popolnoma brez vsake zveze s svetom. Končno sta se odločila, da jo udarita proti Cyreni. Dobro sta uganila, kajti tu sta našla angleško posadko in v njeni družbi proslavila sveti večer.

Il Duce parla:

"PRED DVAJSETIMI MESECI-SMO ZAHTEVALI NICO, KORZIKO IN TUNIS; DANES PA ZAHTEVAMO: ABESINIJO, SOMALIJO, ERITREJO, LIBIJO, SICILIJO IN - SAMOSTOJNOST ITALIJE!"

